

MIK MAK

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKKERS

EDITIE 06
MAART
2019

HOU 'T SCHOON
AFVALRACE

KLIMAAT
SPIJBELAAR

KNUTSELEN
MET AFVAL

VIJF HELE GOEDE REDENEN

Waarom je vrienden en vriendinnen
ook lid van MikMak moeten worden:

- 1 OMDAT JIJ LID BENT. DUH...**
- 2 ZE KRIJGEN EEN GAAF STARTERSPAKKET.**
- 3 ZE KRIJGEN VIER KEER PER JAAR HET MIKMAK-CLUBBLAD.**
- 4 ZE MOGEN GRATIS NAAR MIKMAK-EVENTS.**
- 5 JULLIE ZITTEN GEZELLIG IN HETZELFDE TEAM!**

EN JULLIE MAKEN JE BUURT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakkers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen tussen 5 en 12 jaar.

CLUBBLAD VOOR MIKMAKKERS

ZET MAAR IN JE AGENDA 4

**HOU 'T SCHOON DE AFVALRACE
KOMT NAAR OSS 6**

Interview Ruben Dingemans

**OPRUIMBOOT VOOR EEN
SCHONE MAAS 8**

KORT NIEUWS 10

**LILLY PLATT:
KLIMAATSPIJBELAAR 12**

**MIKMAKKERS IN ACTIE 14
VAN SPIJKERBROEK NAAR POETSDOEK 16**

De kringloop van kleding

VRIENDENBOEKJE 18

PUZZEL 20

Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen tussen 5 en 12 jaar die de strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakkers.nl. De volgende uitgave verschijnt in de zomer.

Redactie: Texpert • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

ZET MAAR IN JE AGENDA!

LANDELIJKE OPSCHOONDAG

Doe jij ook mee aan de Landelijke

Opschoondag op 23 maart? Op deze dag ruimen mensen in het hele land zwerfafval op. Dus ook in Oss! Het thema dit jaar is: iedereen doet mee. Vraag dus ook je broertjes, zusjes, vrienden, tantes en burens om een rondje mee te lopen. Dan kun je ze direct laten zien wat je voor MikMak doet!

Help jij ook mee opruimen? Op zaterdag 23 maart tussen 10.00 en 12.00 maken we met z'n allen Oss en de Maas schoon. Je kunt je aanmelden via: www.bit.ly/2J6IAkX.

ORANJE BOVEN!

Op 27 april is het weer tijd voor oranje shirts, brillen en vlaggetjes. Het is dan namelijk Koningsdag! Haal je oranje spullen dus maar alvast voor de dag ... maar kijk ook eens naar je oude speelgoed.

Op Koningsdag kun je namelijk op de vrijmarkten je oude speelgoed verkopen. Of je kunt spullen kopen van andere mensen. En laat dat nu eens net een mooi voorbeeld zijn van hergebruiken. Heel duurzaam! Niet weggooien dus, jouw oude spullen. Je kunt er beter iemand anders mee blij maken en je kunt er ook nog geld mee verdienen!

Wil jij ook je spullen verkopen? Schrijf je dan in voor de Kindermarkt in Oss via de website: www.trefhethinoss.nl

ÉÉN CLUBBLAD PER ADRES

Ben jij samen met je broertje of zusje lid van MikMak? Supergezellig! Tot nu toe kregen jullie allemaal je eigen clubblad. Maar vanaf nu sturen we maar één clubblad per adres. Dat scheelt namelijk heel veel papier. En dat is beter voor de natuur. Wil je toch liever ieder je eigen clubblad? Geef ons dan een seintje via mikmak@oss.nl.

KNUTSELTIJD!

Hou jij van knutselen? Kom dan je eigen Vorstenzwaard maken in atelier K26. Echte kunstenaars helpen je mee om je zwaard mooi te versieren. En een leuk extraatje: met je versierde zwaard kun je gratis naar Speeltuin de Elckerlyc op de Erfgoedmiddag (15 mei)!

Op deze dagen kun je komen knutselen:

- Vrijdag 22 maart
- Zaterdag 30 maart
- Zondag 7 april

Het is van 13.30 tot 16.30 uur in de Kruisstraat 26 in Oss. Kom je mee knutselen?

Geef je dan op via datisoss@oss.nl.

KINDERBOERDERIIDAG

Op zondag 26 mei is het kinderboerderijdag op de Elzenhoek. Van 11.00 uur tot 16.00 uur is er van alles te beleven voor jong en oud. Denk bijvoorbeeld aan ponyritjes, schminken, spelen in het hooibad, knutselen en demonstraties van oude ambachten. MikMak staat er ook met een heel leuk afvalspel!

UITKIJKTOREN HERPERDUIN

Ben jij al eens in de uitkijktoren in Herperduin geklommen? Hij is wel 25 meter hoog. Dat is bijna drie keer zo hoog als je huis! En onderweg naar boven kun je wat lezen over het gebied. De toren staat bij het Klompven, vlakbij Speelbos 'da's leuk'.

HOU 'T SCHOON DE AFVALRACE

Heb jij het al gehoord? Hou 't Schoon de afvalrace komt naar Oss toe! Hij is op 2 juni, en je kunt je inschrijven via: www.houtschoon.nl. Wil je alvast wat meer lezen? Op bladzijde 6 staat een interview met Ruben, de presentator!

OPENINGSFEEST OSJE SPORT ROUTE

Je hebt Osje vast al eens gezien. Maar wist je dat hij ook zijn eigen wandelroute heeft in de bossen van Herperduin in Berghem? En op 17 april komt daar een nieuwe route bij: de Osje Sport Route. Tijd voor een feestje dus! Ben jij erbij?

Starttijd: 17 april om 14.00 uur bij het Hoessenbosch theater in Berghem.

DE RONDEN VAN HOU 'T SCHOON DE AFVALRACE

1. Een beginopdracht die we nog niet verklappen!
2. Een vragenronde. Weet jij alles over zwerfafval en afval scheiden?
3. De glitterdouche! Krijg je glitter over je heen, of toch water?
4. Een wijkopdracht. Wat je daar precies moet doen, vertellen we nog even niet ...
5. De grote zwerfvuilstormbaan!

RTL
TELEKIDS!

Misschien heb je hem al op televisie gezien: Hou 't Schoon De Afvalrace, van Telekids. Spannend nieuws: deze afvalrace komt op 2 juni naar Oss. Met cameraploeg en al! Presentator Ruben Dingemans vertelt erover.

Een afvalrace ... wat houdt dat in?

"De race bestaat uit verschillende rondes. Iedere ronde vallen er kinderen af. De kinderen die alle rondes halen, spelen samen de grote finale."

En de winnaar?

"Die wint een meet & greet met een bekende YouTuber, en krijgt een les in het maken van video's! Vet hè? Wie die bekende YouTuber is? Dat houden we nog even geheim ..."

Wat vind je het allerleukste aan deze dag?

"Dat ik lekker mag keten met mijn medepresentator Pauline. En dat we samen lol trappen met alle kinderen die meedoen. En het is natuurlijk een wedstrijd, maar iedereen werkt ook samen. Dat vind ik zó tof om te zien!"

Waarom is het zo leuk om dit programma te presenteren?

"Omdat we kinderen bewustmaken van de wereld om hen heen. Ik vind het ontzettend gaaf dat ik daarbij mag helpen. En natuurlijk maak ik heel veel plezier met de kinderen die meedoen!"

En de ouders? Leren die er ook iets van?

"Jazeker! De ouders kijken mee en juichen toe. En ondertussen komen zij natuurlijk ook nieuwe dingen te weten."

Heb je nog een boodschap voor de MikMakkers?

"Ik vind het ont-zet-tend tof dat jullie zwerfafval oprapen. Want alle kleine beetjes helpen. En ik hoop jullie natuurlijk bij de afvalrace te zien!"

Binnenkort komt Hou 't Schoon De Afvalrace naar Oss. Doe jij ook mee? Schrijf je dan snel in via: www.houtschoon.nl.

Alle kinderen tussen de 8 en 12 jaar mogen meedoen.

De afvalrace is 2 juni, op het terrein tussen de kinderboerderij en speeltuin Elckerlyc.

HOU 'T SCHOON DE AFVALRACE KOMT NAAR OSS!

OPRUIMBOOT VOOR EEN SCHONE MAAS

'AFVAL HOORT GEWOON NIET IN DE MAAS'

Pas werd de opruimboot 'Skòn Schip' gedoopt in de jachthaven van De Lithse Ham. Na een toespraak van de burgemeester werd Skòn Schip het water in getakeld. Dat gebeurde heel voorzichtig met een speciale hijskraan. Daarna mochten de MikMakkers samen met de bemanning een rondje varen. Dat was een beetje fris, maar wel hartstikke gaaf!

Opruimboot

De opruimboot maakt het makkelijker om zwerfafval langs de oevers van de Maas op te ruimen. Daardoor stroomt het afval niet door naar de zee. Vroeger kon de rommel alleen vanaf de kant worden opgeruimd met afvalgrijpers. Maar voortaan kan dat dus ook vanaf het water!

'WE HEBBEN WEL 30 VUILNISZAKKEN VOL TROEP OPGERUIMD'

30 volle vuilniszakken!

Na de doop van de opruimboot hebben MikMakkers samen met andere vrijwilligers heel wat zwerfafval langs de oevers opgeruimd. In totaal wel 30 vuilniszakken vol met verpakkingen, piepschuim, glas en andere troep!

Toen de MikMakkers terugkwamen, kregen ze binnen een verdiende (en lekkere) beloning: soep met een broodje wereldburger. Reken maar dat dat goed smaakte na zo'n ochtend hard werken!

Minder zwerfafval

Natuurlijk wensen we de bemanning van Skòn Schip heel veel succes toe. Zij kunnen er namelijk voor zorgen dat er minder zwerfafval in de zee komt. Dat moet ook, want afval hoort gewoon niet in de Maas!

KNUTSELEN MET AFVAL

Wist je dat er kunstenaars zijn die kunstwerken maken van plastic afval? Peter Smith bouwde bijvoorbeeld een gigantische aarde van plastic flesjes. Maar ook jij kunt aan de slag met zwerfafval! Maak bijvoorbeeld een mooi versierd vaasje van een plastic fles, of een bouwwerk met de dopjes. Of knutsel zelf een robot in elkaar met alle materialen die je onderweg vindt.

Heb je iets moois gemaakt van zwerfafval? Stuur dan een foto naar mikmak@oss.nl!

#BACKTOSENDER

Ken je het project #BackToSender? Mensen die daaraan meedoen, sturen zwerfafval naar de fabriek die de verpakkingen maakt.

Met deze actie willen de deelnemers aan de fabrieken vragen om mee te werken aan het invoeren van statiegeld. Statiegeld is een extra bedrag dat je in de winkel moet betalen als je bijvoorbeeld een fles koopt. Als je de fles weer bij de winkel inlevert, krijg je het geld terug. Als er statiegeld op flesjes en blikjes komt, brengen mensen ze dus eerder terug naar de winkel. En dat scheelt natuurlijk een heleboel zwerfafval op straat! En de flessen kunnen weer heel goed worden hergebruikt als grondstof voor nieuwe flessen.

De cijfers op een rij

- Wereldwijd worden er 1 miljoen plastic flessen per minuut verkocht!
- 40% van al het zwerfafval bestaat uit blikjes en plastic flesjes.
- Als alle blikjes en flesjes statiegeld hebben, komen ze bijna niet meer bij het zwerfafval.
- Zie jij veel flesjes en blikjes op straat liggen? Je kunt de verpakkingen gratis opsturen, of er een foto van maken. Kijk maar eens op: www.recyclingnetwerk.org/acties/back-sender-campagne/

ST. JOZEF SCHOOL: SCHOON!

Heb je een tijdje geleden de vuilniswagen zien staan bij de St. Jozefschool in Lithoijen? Vól met afval zat 'ie. Groep 3 en 4 van juf Jovanka hadden namelijk een gastles over zwerfafval. Daarna hebben we met alle kinderen buiten zwerfafval opgeruimd. De omgeving van de school is weer helemaal schoon!

Ook weten de leerlingen hoe een vuilniswagen er van dichtbij uitziet. Iedereen mocht namelijk ook in de cabine bij de chauffeur kijken. En misschien wel het mooiste: na die dag (14 januari) zijn veel kinderen uit de klas lid geworden van MikMak. Super!

GLOBAL GOALS

Heb je ooit van 'Global Goals' gehoord? 'Global Goals' betekent 'Wereld Doelen'. Dat zijn afspraken die landen met elkaar hebben gemaakt om goed met elkaar en de aarde om te gaan. Ze willen bijvoorbeeld een beter klimaat. Maar ook goed onderwijs, genoeg eten en gezondheid voor iedereen. In onze gemeente werken veel partijen samen aan deze doelen.

Jij kunt ook meewerken aan de Global Goals. Heel simpel! Bijvoorbeeld door een regenton in de tuin te zetten. Je vangt dan regenwater op, dat je kunt gebruiken om de planten water te geven. Of door korter te douchen om water te besparen. Maar denk ook aan zuinig zijn met grondstoffen, afval goed scheiden en natuurlijk ervoor zorgen dat er geen zwerfafval in de natuur komt. Zo kan iedereen iets doen voor de aarde!

350^E MIKMAKKER

Ja, je leest het goed: we hebben al 350 leden! Meer zelfs, want er komen elke maand nieuwe MikMakkers bij. Daar zijn we heel blij mee. Onze 350^e MikMakker is Gijs uit Teeffelen. Gijs, super dat je MikMakker bent geworden!

Pssst ... Gijs heeft deze keer ook het vriendenboekje verderop in dit blad ingevuld!

LILLY PLATT: KLIMAA TSPIJBELAAR

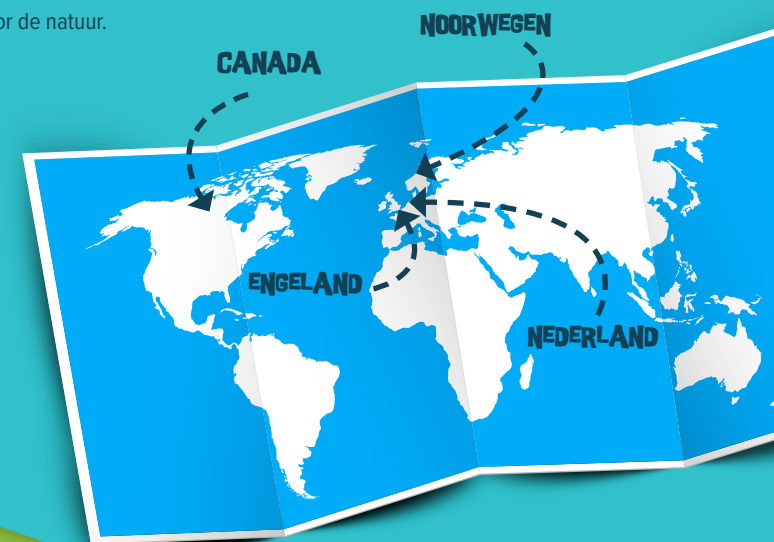

Oef, dat is een lastig woord: kli-maat-spij-be-laar. Dat betekent dat Lilly op vrijdag niet naar school gaat. Ze protesteert op die dag namelijk tegen de veranderingen in het klimaat. Ze wil dat iedereen weet dat we véél beter voor de aarde moeten zorgen!

Lilly is nog maar tien jaar. Toch doet ze al heel veel voor de natuur. Ze ruimt bijvoorbeeld zwerfafval op, net als jullie! En haar moeder zet de foto's van dat afval op Facebook. Daarnaast heeft ze op verschillende plekken geprotesteerd met belangrijke mensen. Ze vroeg hun steeds of ze iets voor het klimaat willen doen. En Lilly staakt dus ook. Iedere vrijdagochtend gaat ze voor het gemeentehuis in Zeist staan, met een groot bord. Daarop staat: There is no planet B. Dat betekent: er is geen tweede aarde. We moeten daarom goed op deze aarde passen.

Lilly heeft al veel mensen bereikt met haar acties. Zo heeft ze al belangrijke volwassenen gesproken in Noorwegen, Engeland, Nederland en Canada. Zij weten nu allemaal hoe slecht plastic is voor de natuur.

We hebben Lilly even gebeld. En ze heeft een paar tips voor jullie! Hier komen ze:

1. "Gebruik zelf minder plastic. Zoals plastic tasjes, of plastic rietjes, of plastic flesjes. Neem bijvoorbeeld een eigen tas mee voor groente en fruit in de supermarkt."
2. "Neem je afval altijd mee naar huis. Als je een snoepje eet, doe dan het papiertje in je zak. Laat het niet op de grond vallen!"
3. "Maak je lunchtrommel zo plasticvrij mogelijk. Doe bijvoorbeeld een wedstrijdje met je klas!"

Van Lilly, voor jullie!

Als je een blikje of plastic op de grond ziet liggen: zie het, raap het op en doe het in de prullenbak. Zo simpel is het! Hou van de plek waar je leeft. We kunnen allemaal een verschil maken en een held voor de planeet zijn.

Love,
Lilly

MIKMAKKERS IN ACTIE!

OOK DE AFGELOPEN MAANDEN HEBBEN JULLIE WEER
VEEL ZWERFAFVAL OPGERUIMD. DANK JE WEL!

Deze twee nieuwe MikMakkers hebben er zin in! In de ochtend hun spulletjes ontvangen en dezelfde avond na het eten nog snel een halfuurtje naar buiten om een stukje bij de Macharensseweg op te ruimen. Resultaat: vier overvolle emmers! Goed bezig Lotus en Nova!

In december zijn veel MikMakkers heel druk bezig geweest. Zo hebben 35 MikMakkers op de eerste dag van de kerstvakantie samen het stadscentrum van Oss schoongemaakt. En als beloning zijn ze daarna gezellig gaan schaatsen. Kijk, dat is nog eens een goed begin van de vakantie!

VUURWERK OPRUIMEN

Op 1 januari lag er helaas veel afval van vuurwerk op straat. Maar veel MikMakkers hebben hard geholpen met opruimen. In totaal zijn er 150 volle zakken met vuurwerkafval ingeleverd. Voor iedere volle zak kregen de opruimers een vrijkaartje voor de schaatsbaan op Winterland. Daarna waren de straten weer mooi schoon.

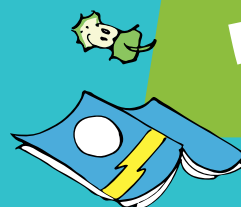
SPREEKBEURT

MikMakken doe je natuurlijk buiten op straat. Maar Ceyda Aykoet heeft ook in haar klas over zwerfafval verteld. Ze heeft namelijk haar spreekbeurt over MikMak gedaan. (Psst ... ze heeft een 9 gekregen. Super, Ceyda!)

Wil jij ook een spreekbeurt houden over zwerfafval of de MikMak, neem dan contact op: mikmak@oss.nl We hebben leuke dingen die jij in de klas kan uitdelen.

Tjonge, dat is veel afval! Joris en Lukas hebben flink hun best gedaan! Gelukkig is Lithoijen nu weer een beetje schoner.

VAN SPIJKERBROEK NAAR POETSDOEK DE KRINGLOOP VAN KLEDING

Koop jij weleens tweedehands kleren? En gooi je je oude kleren ooit in de textielcontainer? Na het inleveren gebeurt er een heleboel voordat die oude kleren weer in de winkel liggen. Kijk je mee?

Je koopt een mooi T-shirt in de winkel.

Medewerkers van het Kringloopbedrijf sorteren de kleding. De beste kleren worden in de kringloopwinkel gehangen, waar jij het kan kopen!

Draag je het T-shirt niet meer? Dan kun je het inleveren bij het Kringloopbedrijf of je kunt oude kleren ook naar één van de vele textielcontainers brengen. Deze vind je bij de winkelcentra bij de glasbakken.

Van de rest van de kleding worden nieuwe producten gemaakt. Van de stof worden bijvoorbeeld nieuwe spijkerbroeken of tassen gemaakt. Die gaan weer naar de winkel. En de rest van de stof? Daar worden poetsdoeken of isolatiemateriaal van gemaakt.

EEN TWEEDE LEVEN

Niet alle oude kleren die je inlevert, kan iemand anders opnieuw dragen. Soms is een T-shirt bijvoorbeeld te oud, of zitten er gaten in. Gelukkig kan het dan vaak toch nog worden gebruikt. Als poetsdoek bijvoorbeeld!

wordt opnieuw gebruikt als kleding.

krijgt een nieuw leven als poetsdoek.

wordt gebruikt voor isolatie en matrassen

kan niet meer gebruikt worden. Dit wordt verbrand.

WAT KUN JE MET JE OUDE KLEREN DOEN?

Je kunt je oude kleren natuurlijk inleveren bij de bak van het Kringloopbedrijf. Maar je kunt er nog veel meer mee doen.

**MET ELKAAR RUILEN
IN DE TEXTIELCONTAINER
WEGGEVEN
VERKOPEN**

WIST JE DAT...?

... we gemiddeld 46 nieuwe kledingstukken per jaar kopen?

Veel hè!

KENNISMAKEN MET MIKMAKKERS

WIE BEN IK?

NAAM: Jij's Holm

LEEFTIJD: 7

WOONPLAATS: teeklen

LATER WORD IK: kraanmachinist

MIJN GROOTSTE DROOM: Bekende voetballer worden

MIJN FAVORIETE

FILM

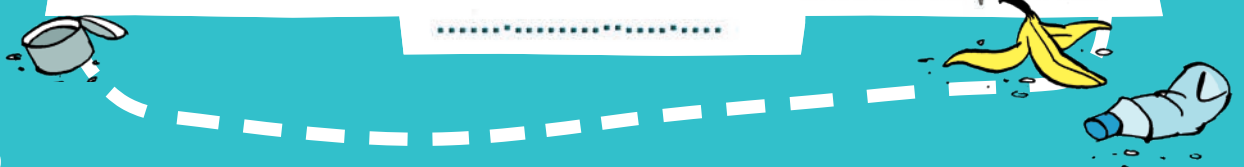
Ferdinand

TV-PROGRAMMA

Checkpoint

BOEK

Koen Kampioen

DIT EET IK HEEL GRAAG: friet

EN DIT LUST IK ECHT NIET: wortelen

HIER BEN IK FAN VAN: domxrande beek

IK RIJ HET LIEFST SAMEN OP MET:

mama

HIER HEB IK VOOR HET LAATST OPPERUIMD:

hij om in O x len

AFVAL OP STRAAT VIND IK:

stom

MIJN HOBBY'S:

Voetbal
mik-
makken

DAAROM BEN IK MIKMAKKER

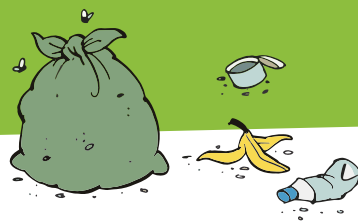
Ik hou van opruimen

MIJN LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:

Spelling
buiten spelen

PUZZEL

Kun jij alle woorden vinden? Als je alle woorden hebt weggestreept, blijven er een paar vakjes leeg. Zet die letters achter elkaar. Dan krijg je de oplossing van de puzzel. Die kun je mailen naar mikmak@oss.nl. Uit alle goede antwoorden trekken we één winnaar. Die wint een bezoekje van de vuilniswagen aan zijn of haar klas!

De winnaar van de vorige puzzel is:
Ron van Grinsven

Gefeliciteerd, Ron!

K	Z	K	B	O	M	C	R	L	I	L	L	Y	B
Y	A	W	N	O	K	I	E	U	P	E	U	K	A
B	O	G	E	U	S	L	K	Y	B	E	M	G	C
E	R	U	A	R	T	R	I	M	D	E	T	A	K
C	O	E	T	D	F	S	I	M	A	A	N	S	T
A	B	O	C	U	N	A	E	V	A	K	K	T	O
R	C	L	F	Y	B	O	F	L	I	A	M	L	S
L	I	R	I	L	C	E	O	V	E	E	T	E	E
A	T	U	V	K	E	L	E	H	A	N	R	S	N
V	S	U	U	E	J	S	E	R	C	L	O	Z	D
F	A	T	I	P	R	E	E	N	U	S	I	A	E
A	L	A	L	N	E	T	J	E	S	M	P	K	R
E	P	N	E	K	A	T	S	S	C	H	O	O	N
P	U	I	N	W	O	P	R	U	I	M	E	N	N

AFVALRACE
BACKTOSENDER
BAK
BLIKJE
BOS
CEYDA
FLES
GASTLES
KLIMAAT
KNUTSELEN

LILLY
MIKMAK
NATUUR
NETJES
OPRUIMEN
OPSCHOONDAG
PET
PEUK
PLASTIC
PUIN

RECYCLEN
RIVIER
RUBEN
SCHOON
STAKEN
VUIL
WATER
YOUTUBE
ZAK
ZWERFAFVAL

OPLOSSING:

